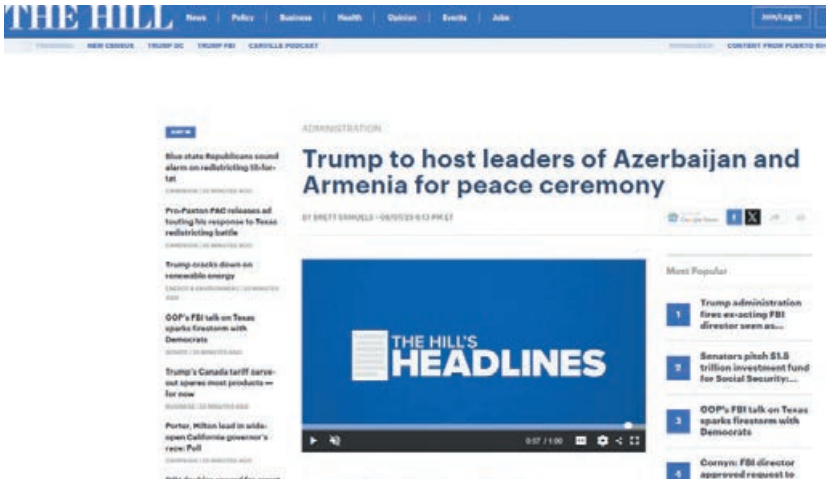
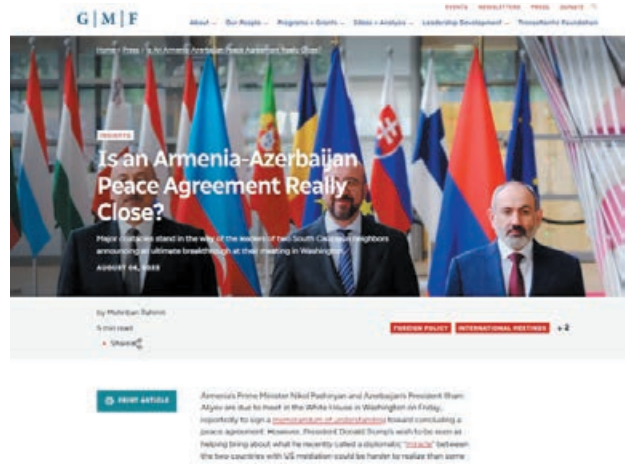

Azərbaycan Prezidentinin Ermənistanın baş naziri ilə Vaşinqtonda keçirəcəyi görüş dünyanın ən nüfuzlu media qurumlarının diqqətində

Birləşmiş Ştatların paytaxtında Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev, Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan və ABŞ Prezidenti Donald Trampın Bakı ilə İrəvan arasında sülh sazişi ilə bağlı qarşıdakı görüşü dünyanın nüfuzlu media orqanlarının diqqət mərkəzindədir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, "Reuters" agentliyinin dərc etdiyi geniş məqalədə qeyd olunur ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan cümə günü Ağ Evdə ABŞ Prezidenti Donald Tramp ilə görüşəcəklər. Bu, görüş 40 ilə yaxındır davam edən münaqişənin həlli üçün sülh sazişi üzərində çalışan tərəflərin razılıq əldə edəcəyi ümidlərini gücləndirir.

Məqalədə qeyd olunur ki, Qarabağ bölgəsi beynəlxalq səviyyədə Azərbaycan ərazisi kimi tanınmış və Sovet İttifaqının süqutundan sonra ermənilər tərəfindən işğala məruz qalıb. Lakin 2020-ci və 2023-cü illərdə Azərbaycan həmin əraziləri azad edib. "Sülh sazişinin imzalanmasının qarşısında duran əsas maneələrdən biri Ermənistanın konstitusiyası məsələsidir. Azərbaycan Ermənistandan ölkənin 1990-cı il müstəqillik bəyannaməsinə istinad edən konstitusiyasının preambulasını dəyişdirməyi tələb edir... Bakı Ermənistan konstitusiyasında Qarabağa istinad edilməsini Azərbaycan ərazi iddiası kimi qiymətləndirir", - deyər agentlik vurğulayır.

"Reuters" diqqətə çatdırır ki, sülh yolunda digər maneə Ermənistan ərazisindən təxminən 32 kilometrlik hissəsindən keçəcək və Azərbaycan ərazisinin böyük hissəsini Bakının müttəfiqi Türkiyə ilə həmsərhəd Azərbaycan anklavı olan Naxçıvanla birləşdirəcək təklif edilən tranzit dəhlizidir. "Azərbaycan dəhlizi istəyir, lakin İrəvanın təhlükəli girişi ləğv edər biləcəyi ehtimalına görə Ermənistanın ona nəzarət etməsini istəmir. ABŞ planlaşdırılan dəhlizin idarəçiliyini öz üzərinə götürməyi təklif edib, lakin Ermənistan gələn il keçiriləcək seçkilər ərəfəsində Paşinyan üçün siyasi cəhətdən həssas olan perspektivə ehtiyatla yanaşır".

Türkiyənin Anadolu agentliyinin Vaşinqton müxbirinin məqaləsində qeyd olunub ki, Donald Tramp avqustun 7-də verdiyi açıqlamada Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanı Ağ Evdə qarşılayacağını səbirsizliklə gözlədiyini açıqlayıb. O qeyd edib: "Sabah (avqustun 8-də-red.) rəsmi sülh sazişi ilə bağlı sənədə imza atacaqlar". ABŞ Prezidenti iki ölkənin uzun illərdir müharibə vəziyyətində olduğunu diqqətə

çatdıraraq deyib: "Ermənistan və Azərbaycan xalqları üçün doğru olanı edən cəsur liderlərlə qürur hissi keçirirəm. Bu, Ermənistan, Azərbaycan, ABŞ, həmçinin dünya tarixi üçün tarixi bir gün olacaq".

Agentlik əlavə edib ki, Donald Tramp hər iki ölkə ilə ayrı-ayrı iqtisadi müqavilələr imzalanacağını da bildirib.

ABŞ-nin Alman Marşal Fondunun (GMF) saytında dərc olunan məqalədə qeyd olunur ki, Ermənistan və Azərbaycan may ayında sülh sazişi layihəsinin mətni üzərində razılışdıqlarını bildiriblər. Bununla belə, Azərbaycan rəsmiləri layihənin tezliklə paraflanması ilə bağlı daha çox danışirlər. Bu əlavə prosessual addım siyasi baxımdan eskalasiya riskini müəyyən qədər azalda bilər. Azərbaycan tələb edir ki, Ermənistan konstitusiyasından ərazi iddiaları ehtiva edən bənd çıxarılsın, həmçinin iki ölkə Avropada Təhlükəsizlik və Əməkdaşlıq Təşkilatına (ATƏT) birgə məktub göndərərək 1992-ci ildə onlar arasında münaqişənin sülh yolu ilə həllini asanlaşdırmaq üçün yaradılmış Minsk qrupunu ləğv etməyi xahiş edir.

GMF qeyd edir: "Zəngəzur dəhlizi probleminin həlli isə daha çətinidir. Bu, Azərbaycanın Ermənistanın Sünik vilayəti vasitəsilə öz Naxçıvan anklavına insanların və malların quru yolu ilə sərbəst hərəkət etməsi tələbinə aiddir. Məsələn, təkə Bakı ilə İrəvan arasında ki fikir ayrılıqlarını əhatə etmir, həm də İran və Rusiyanın bəzi mümkün həll yollarına qarşı kəskin etirazdır".

"The Washington Post" qəzetinin dərc etdiyi məqalədə qeyd olunur ki, Ermənistan və Azərbaycan rəsmilərinin Ağ Evdə ABŞ-yə strateji tranzit dəhlizinə müstəsna inkişaf hüququ verən sülh sazişi imzalayacağı gözlənilir. Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan və Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev cümə günü Ağ Evə gəlməyə hazırlaşır. ABŞ rəsmiləri "Reuters" agentliyinə bildiriblər ki, "Beynəlxalq sülh və rifah üçün Tramp marşrutu" adlanan

pakt Azərbaycanı Ermənistan vasitəsilə Azərbaycanın eksklavı olan Naxçıvanla birləşdirəcək və ABŞ-yə inkişaf hüququ verən sənəd olacaq.

Qəzet yazır: "Rəsmilər bildiriblər ki, Asiyadan Avropaya quru marşrutunu qısaldan dəhlizdə ABŞ həmin torpaqları infrastruktur və idarəetmə üçün konsorsiuma subicarəyə verəcək. Ümid odur ki, tranzit dəhlizi gələcək döyüşləri dayandıracaq və regionda kommunikasiyaları açacaq. Trampın sözlərinə görə, sülhün imzalanması ilə birlikdə ABŞ hər iki ölkə ilə ikitərəfli sazişlər imzalayacaq ki, bu da Cənubi Qafqaz regionunun potensialını tam üzə çıxaracaq".

"The Guardian" nəşrinin "Trump Azərbaycanla Ermənistan arasında tarixi sülh sazişinə nail olacağını iddia edir" sərlövhəli məqaləsində qeyd olunur ki, ABŞ Prezidenti Donald Tramp cümə günü Ermənistan və Azərbaycan liderlərini iki keçmiş sovet respublikası arasında onilliklərlə davam edən hərbi əməliyyatlarla son qoymaq məqsədi daşıyan "Tarixi sülh sammiti"nə evsahibliyi edəcəyini açıqlayıb. "İki ölkə keçən ay Birləşmiş Ərəb Əmirliklərində də sülh sazişi ilə bağlı danışıqlar apardılar, lakin sıçrayışın çətin olduğu sübut edildi. ABŞ Prezidenti bununla əlaqədar deyib: "Bir çox lider inkişaf qədər müharibəyə son qoymağa çalışdı, heç bir uğur əldə etmədilər. Mənim administrasiyam kifayət qədər uzun müddətdir ki, hər iki tərəflə əməkdaşlıq edir, doğru şey etdikləri üçün bu cəsur liderlərlə fəxr edirəm".

Qəzet vurğulayır ki, müxtəlif beynəlxalq münaqişələrdə vasitəçilik səylərinin Nobel Sülh mükafatına layiq olduğuna əminliyini ifadə edən ABŞ lideri əlavə edib ki, Vaşinqton "iqtisadi imkanları birgə həyata keçirmək üçün hər iki ölkə ilə" ikitərəfli müqavilələr imzalayacaq və bu, Cənubi Qafqaz regionunda potensialı ortaya çıxara bilər.

"France24" telekanalının saytında dərc olunan məqalədə Donald Trampın danışıqlarla bağlı fikirləri yer alıb,

həmçinin Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Vaşinqtonda ABŞ Prezidentinin xüsusi elçisi Stiv Uitkoff ilə görüşü barədə məlumat verilib. Qeyd olunub ki, görüş əsnasında Azərbaycanın SOCAR və ABŞ-nin "ExxonMobil" şirkətləri arasında "Əməkdaşlıq haqqında Memorandum" imzalanıb. Tərəflər həmçinin Azərbaycan liderinin ABŞ Prezidenti Donald Trampın dəvəti ilə Vaşinqtona işgüzar səfərinin ikitərəfli münasibətlərin gündəliyinin və regional məsələlərin müzakirəsi üçün yaxşı fürsət yaratdığını bildiriblər, Ermənistanla Azərbaycan arasında normalaşma prosesi və regiondakı sülh gündəliyinə dair fikir mübadiləsi aparılıb.

"Politico" nəşrinin "ABŞ Ermənistanla Azərbaycan arasında uzun sürən düşmənçiliyə son qoyur" sərlövhəli məqaləsində Ağ Evin mənbələrinə istinadla qeyd edilir ki, uzun müddətdir davam edən münaqişənin yumşaldılmasının açarı tranzit dəhlizinə dair sazişdir ki, bu sənədə Azərbaycan və onun Zəngəzur dəhlizi kimi tanınan Naxçıvan anklavı arasında Ermənistan ərazisinin dağlıq hissəsinin inkişaf etdirilməsi öhdəliyi daxildir. Mənbələrdən biri qeyd edib ki, "biz "parçalardan birinin blokunu açarsak, bəlkə də qalan hissələr yerinə düşməyə başlayar".

Nəşr yazır ki, birgə bəyannamə uzun müddətdir düşmən olan iki ölkə tərəfindən imzalanmış ilk ikitərəfli sənəd olacaq. Xarici işlər nazirlərinin tərəflərin mart ayında razılışdıqlarını, lakin o vaxtdan bəri yavaş irəliləyiş əldə etdiklərini dedikləri müqavilənin mətninin paraflanması gözlənilir.

"The Hill" nəşi Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın Vaşinqton görüşünün tarixi hadisə adlandıraraq qeyd edib ki, Prezident Donald Tramp uzun illərdir düşmən olan bu iki ölkə arasında sülhə nail olunması söylərini yüksək qiymətləndirir. İmzalanması gözlənilən razılaşma ABŞ-nin iki ölkənin Sovet İttifaqından müstəqillik əldə etdikdən sonra yaranan münaqişəyə son qoymaq üçün onilliklər ərzində göstərdiyi söylərin kulminasiya nöqtəsidir. Vaşinqton Azərbaycanın əsas hissəsini Naxçıvan eksklavı ilə birləşdirəcək "Beynəlxalq sülh və rifah üçün Tramp marşrutu" adlanan dəhlizə böyük əhəmiyyət verir. Ermənistan ABŞ-yə Zəngəzur dəhlizinin 99 il müddətinə eksklüziv xüsusi inkişaf hüquqlarının verilməsinə razılıq verib. ABŞ torpağı dəmir yolu, neft, qaz və fiber-optik xətləri və 27 millik dəhliz boyunca elektrik enerjisinin ötürülməsini inkişaf etdirəcək konsorsiuma subicarəyə verəcək.